

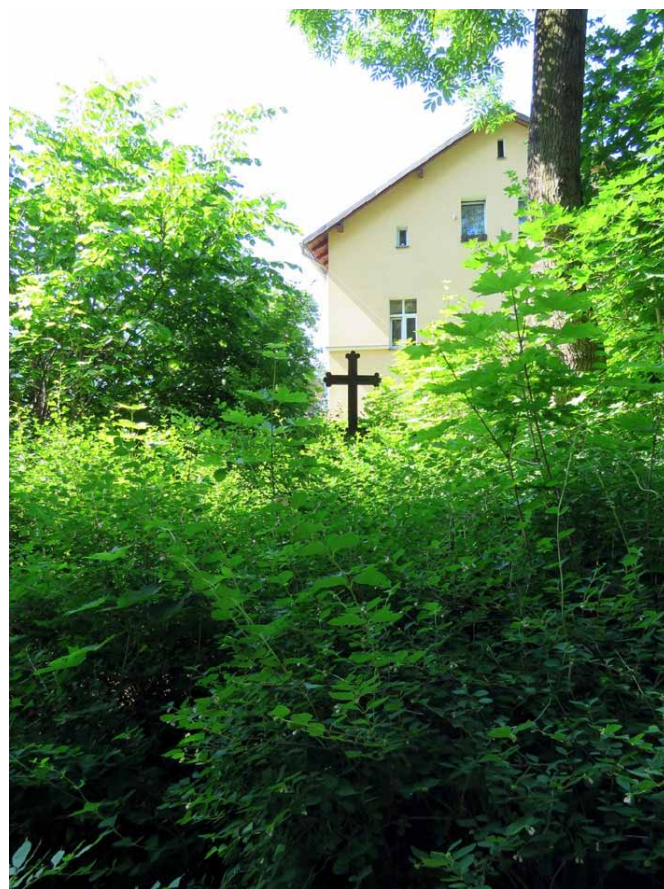
Jeszcze raz o lubawskim nagrobku żołnierzy poległych w czasie wojny prusko-austriackiej

W numerze 9/2022 pisma „Na Szlaku” zamieszczony został mój opis lubawskiego nagrobka żołnierzy poległych w czasie wojny prusko-austriackiej. Obiekt ten był podówczas słabo widoczny, gdyż dostęp do niego skutecznie ograniczała bujnie rosnąca w pobliżu zieleń.

Jednak dziś miejsce to wygląda już całkiem inaczej. W maju bieżącego roku Krzysztof Jawor, nauczy-

Młodzież szkolna podczas prac porządkowych na dawnym cmentarzu. Foto: Facebook / Moja Lubawka

Ubiegłoroczne zdjęcie ukazujące nagrobek żołnierzy wyłaniający się zza zieleni. Foto: Marian Gabrowski, czerwiec 2022 roku

Sąsiedztwo nagrobka po usunięciu nadmiaru zieleni. Foto: Facebook / Moja Lubawka

Odślonięta podstawa pomnika. Foto: Marian Gabrowski, czerwiec 2023 roku

ciel lubawskiej szkoły, zamieścił na prowadzonej przez siebie facebookowej grupie „Moja Lubawka” następujący wpis:

Jestem mega dumny z mojej klasy 8b. Wczoraj Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lubawce sprzątał nasze miasto i my postanowiliśmy „wyczyścić” okolice pomnika pruskich i austro-węgierskich żołnierzy poległych w wojnie 1866 roku, a konkretnie tych, którzy zmarli w lazarecie (wojskowym szpitalu polowym), który znajdował się na terenie Lubawki. Pomnik znajduje się koło kościoła św. Anny i praktycznie był już niewidoczny. Teraz przynajmniej przez jakiś czas będziemy mogli go podziwiać. Podziękowania też należą się klasom czwartym i ich wychowawczyniom za pomoc. Bez nich praca trwałaby dwa razy dłużej.

Po zakończeniu tych prac dostęp do nagrobka stał się o wiele łatwiejszy, dlatego też, przechodząc ostatnio obok tego cmentarza, z zainteresowaniem podszedłem zobaczyć odsłonięty już w całość okazał się pomnik. Ku mojemu zaskoczeniu stwierdziłem, że uprzednio przeczyłem wyraźną informację dotyczącą wytwórcy.

Dziś łatwo można dostrzec, że krzyż ustawiono w dodatkowej żeliwnej podstawie, a jej wykonawca na tylnej płaszczyźnie umieścił następujący napis:

**Annahütte
bei
Tannhauzen**

**Napis na podstawie krzyża.
Foto: Marian Gabrowski, czerwiec 2023 roku**

Tak więc upamiętnienie to powstało w odlewni żeliwa *Annahütte* zlokalizowanej koło dawnej Jedlinki (niem. *Tannhauzen*), będącej dziś częścią miasta Jedlina-Zdrój w powiecie wałbrzyskim. Zapewne chodzi tu o Hutę Anna, która w rzeczywistości znajdowała się w leżącej po sąsiedzku wiosce Grzmiąca (niem. *Donnerau*), a więc 25 km w linii prostej na wschód od Lubawki. Zakład ten funkcjonował w latach 1855-1914, czyli krzyż odlano w 11. roku jego działalności.

Marian Gabrowski